

Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw Zuid-Holland

Ondergetekenden

1. Gemeente XXX, vertegenwoordigd door de heer/mevrouw XXXXX, wethouder, handelend namens de Burgemeester, ter uitvoering van het besluit van [...] hierna te noemen: "Gemeente";
2. Provincie XXXXX, vertegenwoordigd door de heer/mevrouw XXXXXX, gedeputeerde, daartoe gemachtigd door de Commissaris van de Koning, hierna te noemen: "Provincie";
3. Stedin Netbeheer B.V. vertegenwoordigd door haar bestuurder Stedin Holding N.V., op haar beurt vertegenwoordigd door haar bestuurder, de heer D.H.M.U. Peters Chief, Transition Officer, hierna te noemen: "Netbeheerder";

Hierna gezamenlijk te noemen: Partijen

Algemene overwegingen

1. In het Klimaatakkoord van Parijs is in 2015 afgesproken de opwarming van de aarde te beperken tot ruim onder twee graden Celsius, met het streven deze tot anderhalve graad te beperken. Dit streven betekent waarschijnlijk dat de ambitie ten aanzien van CO₂-reductie voor de Europese Unie zich aan de bovenkant van de huidige Europese ambities van 80 tot 95% CO₂-reductie in 2050 zullen bevinden;
2. De Nederlandse regering heeft de internationale doelstellingen vertaald naar nationale doelstellingen, waarbij gestreefd wordt naar een CO₂-neutrale en fossiel loze energievoorziening in de bebouwde omgeving in 2050;
3. In Nederland maken ruim 7 miljoen gebouwen gebruik van een aardgasvoorziening waarvoor komende jaren een alternatief gezocht moet worden. Deze transitie vraagt grote investeringen in woningen en energie-infrastructuur;
4. Bovenop de uitdaging van 7 miljoen gebouwen, komen er jaarlijks nieuwe gebouwen bij, welke voor het jaar 2050 weer aangepast moeten worden. Uitdaging is om zo min mogelijk nieuwe woningen op gas aan te sluiten en zo min mogelijk km gasinfrastructuur aan te leggen;
5. De Provincie in haar Visie Ruimte & Mobiliteit (VRM); Ontwerp Wijziging 2018, nieuwbouw met aardgas niet wil toestaan;
6. Enkele gemeenten in Zuid-Holland, waar onder Zoetermeer, hebben door middel van een raadsbesluit zich reeds uitgesproken tegen nieuwbouw met aardgas.

Specifieke overwegingen voor dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw

1. Er is breed draagvlak om nieuwbouwprojecten niet langer aan te sluiten op aardgas maar op andere wijze van duurzame warmte te voorzien. De landelijke overheid is voornemens wet- en regelgeving hierop aan te passen. Deze aanpassing leidt ertoe dat netbeheerders in bepaalde gevallen niet langer

- verplicht zullen zijn om een nieuw bouwobject te voorzien van een gasaansluiting. (hierna te noemen: “de wetsaanpassing”);
2. Diverse adviesbureaus tonen aan dat de meerkosten van aardgasvrije nieuwbouwwoningen zichzelf kunnen terugverdienen door een lager energieverbruik. Banken houden hier inmiddels rekening mee in het aanbieden van een hogere hypotheekruimte;
 3. Eigenaren van nieuwbouwwoningen zijn er niet bij gebaat dat hun nieuwe woning op relatief korte termijn alweer aangepast moet worden voor een nieuwe vorm van energievoorziening;
 4. Het vooralsnog uitblijven van de wetsaanpassing behoeft niet te leiden tot uitstel van maatschappelijk verantwoord investeren;
 5. Partijen wensen dan ook vooruitlopend op de wetsaanpassing, te komen tot afspraken om het maatschappelijk verantwoord investeren - waaronder in dit kader wordt verstaan aardgasvrij bouwen -, te stimuleren, en deze afspraken vast te leggen in dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw;

Komen het volgende overeen:

Doel en werkwijze

Artikel 1. Doel

Het Convenant heeft de volgende doelen:

- a. Voorkomen van nieuwe nieuwbouwprojecten met aardgas;
- b. Reeds lopende projecten waar mogelijk alsnog stimuleren af te zien van de gevraagde aardgasvoorziening;
- c. Kennisdeling over het handelingsperspectief voor partijen om overgang naar aardgasvrije nieuwbouw grootschalig vorm te geven.

Artikel 2. Werkwijze

Partijen spreken zich nadrukkelijk en ondubbelzinnig uit over de onwenselijkheid van aardgas in nieuwbouwprojecten en acteren gezamenlijk richting derden die voornemens zijn te gaan bouwen op basis van een energiesysteem met aardgas.

Concreet betekent dit voor Partijen de volgende taken/werkwijze:

Met betrekking tot realisatie van doel a):

- De Gemeente spreekt in de gemeenteraad dan wel het College van B&W de ambitie uit om bij nieuwe nieuwbouwprojecten aan te sturen op het uitgangspunt dat in de Gemeente aardgasvrij wordt gebouwd;
- De Gemeente informeert in algemene brede communicatie richting initiatiefnemers voor nieuwbouwprojecten en potentiële kopers van nieuwe bouwobjecten over de wenselijkheid van aardgasvrije nieuwbouw. Tevens informeert zij hen over de gevolgen van een onwenselijke keuze voor een energiesysteem met aardgas, waaronder het op een later moment aanpassen van het betreffende bouwobject naar een alternatief voor aardgas;

- Bij nieuwe nieuwbouwprojecten gaat de Gemeente in gesprek met de initiatiefnemer om deze te verzoeken te kiezen voor een energiesysteem zonder aardgas;
- De Netbeheerder zal bij verzoeken tot (voor)aanleg van gasinfrastructuur en aanvragen voor aansluitingen voor nieuwe nieuwbouwprojecten op aardgas voor zover mogelijk opnemen dat zij niet gehouden is tot uitvoering van deze werkzaamheden over te gaan, indien vóór aanvang van die werkzaamheden, de wetsaanpassing van kracht wordt en zij op basis daarvan geen aansluitplicht meer heeft;
- De Provincie stimuleert bij Partijen en derden de uitvoering en voortgang van dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw, ontsluit ervaringen, expertise, biedt concrete proceshulp in dit dossier met behulp van transitieadviseurs en kan binnen de kaders van de Subsidieregeling lokale initiatieven energietransitie Zuid-Holland 2017 (aanpassing maart 2018) een financiële bijdrage verstrekken aan stakeholders ter (gedeeltelijke) compensatie van een eventuele onrendabele top voor een alternatief voor aardgas indien de redelijkheid dat in een specifieke situatie meebrengt.

Met betrekking tot de realisatie van doel b):

- De Gemeente gaat met de initiatiefnemer in gesprek om te bezien of er mogelijkheden zijn om de nieuwbouwplannen aan te passen aan een alternatief voor aardgas; Focus ligt hier in hoofdzaak op projecten met lange doorlooptijden (>6 maanden) waar aanpassing van de plannen nog realistisch wordt geacht dan wel andere overwegingen gelden om hier alsnog op te willen interveniëren;
- De Netbeheerder biedt indien en voor zover mogelijk wederpartijen met wie een gasaansluiting voor een nieuwbouwproject is overeengekomen, een “inkeerregeling” aan. De “inkeerregeling” is gebonden aan kader met oog op het tijdig kunnen aanpassen van het ontwerp en het realiseren van het alternatief;
- De Provincie stimuleert bij Partijen en derden de uitvoering en voortgang van dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw, ontsluit ervaringen, expertise, biedt concrete proceshulp in dit dossier met behulp van transitieadviseurs en kan binnen de kaders van de Subsidieregeling lokale initiatieven energietransitie Zuid-Holland 2017 (aanpassing maart 2018) een financiële bijdrage verstrekken aan stakeholders ter (gedeeltelijke) compensatie van een eventuele onrendabele top voor wijziging van de nieuwbouwplannen naar een alternatief voor aardgas indien de redelijkheid dat in een specifieke situatie meebrengt.

Met betrekking tot de realisatie van doel c):

- Ervaringen worden gedeeld binnen de VNG, Taskforce bouwen en Netbeheer Nederland.

Inzet en acties van Partijen

Artikel 3. Inzet en acties

Gemeente:

- Capaciteit beschikbaar stellen om de doelstellingen en werkzaamheden als verwoord in de artikelen 1 en 2 van dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw te realiseren;

Parafen:

- Bieden van mogelijkheden in ruimtelijke ordening ten behoeve van eventueel noodzakelijke verzwaringen van het elektriciteitsnet (plaatsen van trafostations, tracés, vergunningen) als gevolg van een gerealiseerde aanpassing van een nieuwbouwproject.

Netbeheerder:

- Capaciteit en informatie beschikbaar stellen om de doelstellingen en werkzaamheden als verwoord in de artikelen 1 en 2 van dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw te realiseren;
- Indien naar het oordeel van de Netbeheerder mogelijk, aanbieden van een inkeerregeling waarmee reeds aangegane overeenkomsten met de Netbeheerder ten behoeve van het realiseren van een aardgasvoorziening beëindigd kunnen worden zonder dat daarvoor aanvullende kosten in rekening worden gebracht;
- Indien en voor zover naar het oordeel van de Netbeheerder technisch, financieel en beleidsmatig mogelijk, eventueel verzwaren van elektriciteit infrastructuur als alternatief voor het gastransportnet.

Provincie:

- Bij Partijen en derden de uitvoering en voortgang van dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw stimuleren, en capaciteit beschikbaar te stellen voor kennisdeling over het handelingsperspectief om overgang naar aardgasvrije nieuwbouw vorm te geven en hulp te bieden aan de regio/gemeente zodat de gemeente de doelstellingen en werkzaamheden als verwoord in de artikelen 1 en 2 van dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw kunnen realiseren;
- Binnen de kaders van de Subsidieregeling lokale initiatieven energietransitie Zuid-Holland 2017 (aanpassing maart 2018) financiële middelen beschikbaar te stellen voor een bijdrage aan stakeholders ter (gedeeltelijke) compensatie van een eventuele onrendabele top voor een alternatief voor c.q. wijziging naar aardgas indien de redelijkheid dat in een specifieke situatie meebrengt.

Organisatie

Artikel 4. Stuurgroep

Voor het Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw wordt een stuurgroep geformeerd, bestaande uit evenveel leden als Partijen bij dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw. Elke Partij wijst één vertegenwoordiger uit eigen gelederen aan. De stuurgroep komt eens per kwartaal bij elkaar op een door de stuurgroep te besluiten locatie, en bespreekt dan onderling de voortgang van uitvoering van dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw en eventuele voorstellen voor verbetering. De stuurgroep wijst uit haar midden een voorzitter aan. Het voorzitterschap kan rouleren. Besluiten worden genomen bij volstreekte meerderheid van stemmen. Deze worden schriftelijk vastgelegd en door alle vertegenwoordigers ondertekend. Besluiten van de stuurgroep zijn niet bindend.

Parafen:

Duur van het Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw

Artikel 5. Looptijd

1. Dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw treedt in werking met ingang van de dag waarop ondertekening door alle Partijen heeft plaatsgevonden en loopt tot en met 30 april 2019, waarna deze met instemming van Partijen verlengd kan worden met een nader door Partijen vast te stellen termijn.
2. Partijen zullen de uitvoering en werking van dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw twee maanden voor het aflopen hiervan (dus op 28 februari 2019) evalueren. Op basis van de evaluatie zal gekeken worden of en met welke termijn verlenging van dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw wenselijk is. De voortgang van de wetsaanpassing(en) zal hierbij mede bepalend in zijn.
3. Elk der Partijen is te allen tijde gerechtigd tussentijds uit te treden zonder tot enigerlei kosten- en of schadevergoeding jegens de andere Partijen en ondertekenaars van dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw gehouden te zijn. Uittreding geschiedt door schriftelijke opzegging aan de andere Partijen, met inachtneming van een opzegtermijn van 2 maanden.
4. Partijen starten zo snel mogelijk met de uitvoering van alle in dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw genoemde afspraken.

Toetreding nieuwe partijen en supporters

Artikel 6. Nieuwe partijen en supporters

1. Toetreding tot dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw is mogelijk voor relevante derde partijen, waaronder gemeenten, netbeheerders en provincies. Partijen verbinden hieraan geen nadere voorwaarden. Alle bepalingen opgenomen in dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw zijn onverkort van toepassing voor de toetredende partij.
2. Derde partijen kunnen dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw als 'supporter' mee ondertekenen. Hiermee geven zij er blijk van de doelstellingen van dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw te onderschrijven en geven zij toestemming om in publieke uitingen hierover hun naam en logo te gebruiken.

Aard van de Convenant

Artikel 7. Aard van het Convenant

1. De verplichtingen opgenomen in dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw zijn inspanningsverplichtingen. Partijen komen overeen dat de nakoming van deze afspraken niet in rechte afdwingbaar is.
2. Partijen zijn jegens elkaar niet aansprakelijk voor welke schade of kosten dan ook voortvloeiende uit dan wel anderszins verband houdende met (een tekortkoming in de nakoming van verplichtingen uit) dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw.

Slotbepalingen

Artikel 8. Uitingen

Partijen zijn gerechtigd om van dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw mededelingen te doen aan derden en dit openbaar te maken.

Artikel 9. Uitvoering in overeenstemming met (Europese) wet- en regelgeving

1. Alle initiatieven in het kader van de afspraken zoals vastgelegd in dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw, zullen in de uitwerking daarvan worden getoetst aan de toepasselijke (Europese) wet- en regelgeving, zoals aanbestedingswet- en regelgeving, mededingingswet- en regelgeving, wet- en regelgeving op het gebied van staatssteun en technisch normen en voorschriften.

2. Is of wordt dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw gedeeltelijk ongeldig, dan blijven de overige afspraken van kracht. Partijen zullen het ongeldige gedeelte zoveel mogelijk vervangen door bepalingen die wel geldig zijn.

Artikel 10. Wijzigingen

Elke Partij kan de andere Partijen schriftelijk verzoeken dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw te wijzigen. Wijzigingen zijn slechts rechtsgeldig indien deze door alle Partijen zijn ondertekend.

Aldus overeengekomen en in _____ voud ondertekend te _____ op _____

Gemeente xxxxxxxx

Provincie xxxxxxxx

Voor deze: de heer/mevrouw
Functie: wethouder [...]

Voor deze: de heer/mevrouw
Functie: gedeputeerde

Stedin Netbeheer B.V.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Voor deze: de heer D.H.M.U. Peters
Functie: Raad van Bestuur, CTO

Parafen:

Supporters:

Denk aan mogelijke partijen als VNG, andere netbeheerders, Milieufederaties, Bouwend Nederland, gemeenten die op het moment van tekenen nog niet het commitment als partij kunnen afgeven c.q. een andere netbeheerder kennen dan Stedin, taskforce bouwen, samenwerkingsverbanden etc. Het primaat ligt echter bij gemeenten als gesprekspartner van lokale ontwikkelingen.